

Ο ΚΑΡΑΓΚΙΟΖΗΣ

ΚΡΙΤΟΣ

Μηνιαία ανεξάρτητη-αδέσμευτη ηλεκτρονική έκδοση,
σε θέματα Θεάτρου Σκιών, σάτιρας και ευρύτερης ενημέρωσης
Περίοδος Α' Τεύχος 34 ΜΑΡΤΙΟΣ 2022

ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΜΕΡΑ Θεάτρου Σκιών

Χαϊδουκός

5-2-2022

28 Μαρτίου

Ποιοι παλιοί μάστορες της τέχνης

Έφυγαν τον ΜΑΡΤΙΟ

◆ **8/21 Μαρτίου 1905: Μνήμη караγκιοζοπαίχτη Γιάννη Ρούλια (1868 ή 1872-1905)**, κύριου εκπροσώπου της Ηπειρώτικης Σχολής του Θεάτρου Σκιών στην Αθήνα και δάσκαλου του караγκιοζοπαίχτη Αντώνη Μόλλα.

Καταγόταν από την Αμφιλοχία της Ακαρνανίας. Πρόλαβε να παρακολουθήσει παραστάσεις του γέροντα Ιάκωβου στα Γιάννενα, αλλά μαθήτευσε κυρίως στον Ηλία, ο οποίος ήταν ο κυριότερος μαθητής του Ιάκωβου. Δραστηριοποιήθηκε καλλιτεχνικά αρχικώς στην Αιτωλοακαρνανία και γενικότερα στην περιοχή της δυτικής Ελλάδας, συνεργαζόμενος μάλιστα και με τον πατρινό караγκιοζοπαίχτη Δημήτρη Σαρδούνη ή Μίμαρο. Η καλλιτεχνική του καριέρα συνεχίστηκε κατόπιν με μεγάλη επιτυχία στην Αθήνα, όπου διέτρεψε με τις ηρωικές παραστάσεις του και γενικότερα με την κουλτούρα της ηπειρώτικης παράδοσης, την οποία μετέφερε στην πρωτεύουσα. Έχοντας ως ορμητήριο το θεατράκι του στην οδό Σταδίου, ήταν ασύγκριτος «σε κύρος και δημοτικότητα» κατά τη δεκαετία του 1890, επιβάλλοντας τα ηρωικά έργα και τη φιγούρα του ορεσίβιου Μπαρμπαγιώργου. Η ζωή του Ρούλια ενέπνευσε το λογοτέχνη Γιάννη Βλαχογιάννη, ο οποίος στο διήγημά του «Της Τέχνης τα Φαρμάκια» έχει ως πρωταγωνιστή του τον караγκιοζοπαίχτη Ρούλια («Φούλια»), κάτι που κατόπιν επαναλήφθηκε και στη βραβευμένη μυθιστορηματική βιογραφία «Οι περιπλανήσεις ενός καλλιτέχνη» του Θωμά Αθ. Αγραφιώτη.

Γιάννης Ρούλιας

Γιώργος Αλιμπέρτης

◆ **20 Μαρτίου 2004: Μνήμη караγκιοζοπαίχτη Γεώργιου-Στέφανου Αλιμπέρτη (1934-2004)**, μαθητή του Αντώνη και του Δημήτρη Μόλλα.

Γεννήθηκε στην Αθήνα, στου Γκύζη. Δραστηριοποιήθηκε καλλιτεχνικά σε ολόκληρη την Ελλάδα και κατά κύριο λόγο στην Αττική. Το έργο του συνεχίζουν τα παιδιά του, Άγγελος και Αλέξανδρος Αλιμπέρτης.

ΕΚΔΟΤΗΣ: Πάνος Β. Καπετανίδης

Τηλέφωνο: 210 46 16 664

Διόρθωση κειμένων:

Θωμάς Αθ. Αγραφιώτης

Εξώφυλλο: ΣΩΤΗΡΗΣ ΧΑΡΙΔΗΜΟΣ

Τα κείμενα, που φιλοξενούνται στο ψηφιακό έντυπο **“Ο Καραγκιόζης Αλογόκριτος”**, εκφράζουν τις προσωπικές απόψεις των συντακτών τους, κάτι που δεν συνεπάγεται υποχρεωτικά και την αποδοχή τους από τους υπεύθυνους της ύλης του.

ΓΝΩΜΕΣ ΑΛΟΓΟΚΡΙΤΕΣ

Πράγματι, τα καταστατικά των Σωματείων, συλλόγων κλπ. είναι ωφέλιμο ανά δεκαετία ή δεκαπενταετία να τροποποιούνται σύμφωνα με τα νέα δεδομένα και τις καινούργιες αντιλήψεις. Το καταστατικό του **Πανελληνίου Σωματείου Θεάτρου Σκιών** χρειάζεται ανανεωτικές τροποποιήσεις. Βεβαίως, κάθε Διοικητικό Συμβούλιο δεν υπολογίζει μόνο τις επικρατούσες αναγκαιότητες, αλλά και το **οικονομικό κόστος** που απαιτεί κάθε τροποποίηση καταστατικού, που αφορά την αμοιβή του δικηγόρου, **τα δικαστικά έξοδα**, καθώς και τα έξοδα πραγματοποίησης της ειδικής για το σκοπό αυτό Γενικής

Συνέλευσης των μελών.

Η πανδημία, που διαφοροποίησε πολλά δεδομένα πράγματα στη ζωή μας κατά τα προηγούμενα δύο χρόνια, διατάραξε και τη φυσιολογική και καταστατική λειτουργία όλων των Σωματείων από συνδικαλιστικά πολιτιστικά, αθλητικά και άλλα.

Το Παν. Σωμ. Θεάτρου Σκιών πέρασε και αυτό, όπως και η πλειονότητα των συλλογικών φορέων, την αδυναμία ώστε να διεξαγάγει στην καταστατικά ορισμένη χρονική προθεσμία (**διετή θητεία**) τις απαιτούμενες αρχαιρεσίες και με κυβερνητικές αποφάσεις αναγκαστικά παρατάθηκε η θητεία του προηγούμενου Δ.Σ. για σχεδόν ένα χρόνο.

Παράλληλα, η **τεχνολογική πρόοδος** έδωσε λύσεις στις συνεδριάσεις των οργάνων διοίκησης και σε κάποιους φορείς που το είχαν προβλέψει καταστατικά, ακόμα και τις «εξ αποστάσεως» Γενικές Συνελεύσεις και ψηφοφορίες για όργανα Διοίκησης.

Μια τέτοια, προς την κατεύθυνση αυτή της **εξ αποστάσεως Γ.Σ. και συνεδριάσεων Δ.Σ.**, θεωρώ πως είναι μια επιβεβλημένη τροποποίηση, φυσικά με τις απαιτούμενες δικλείδες ασφαλείας, που θα παρέχει η νομική διατύπωση μιας συγκεκριμένης σχετικά με τις αρχαιρεσίες παραγράφου.

Προσωπικά, δεν βλέπω άλλο άρθρο να χρειάζεται τροποποίηση. Το ισχύον καταστατικό του 1998 είναι περιεκτικό και **προπάντων ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΟ**. Ίσως είναι το μόνο καταστατικό που εξαιρεί από τις τάξεις του (**άρθρο 8, παράγραφος γ**) και επιβάλλει τη **διαγραφή του «όποιου μετείχε ή μετέχει αποδεδειγμένα σε παρακρατική ή φασιστική οργάνωση, ή εκδηλώνει συμπάθεια αποδεδειγμένα υπέρ του δικτατορικού καθεστώτος»**.

Όμως, θα κάνω μία αναφορά σε επιμέρους απόψεις που ακούγονται από μέλη που δεν έχουν ούτε μια βαθύτερη γνώση της ιστορίας του Σωματείου, ούτε τη στενή σχέση ως επαγγελματίες της τέχνης.

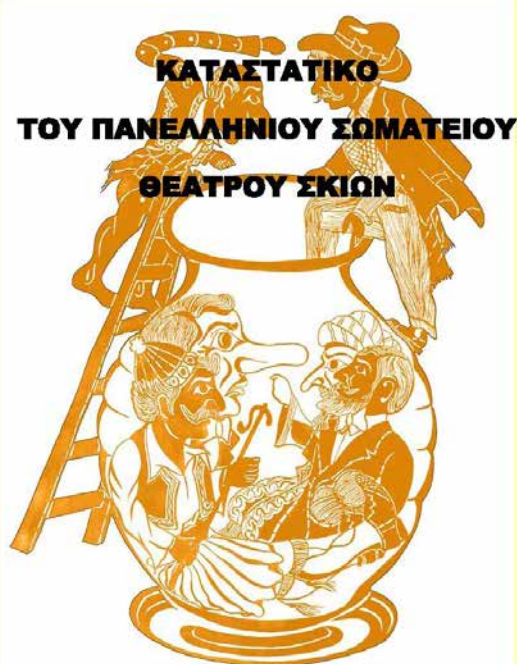
Παραδείγματος χάριν, ακούγεται από ορισμένους σχετικά με **το εδάφιο του άρθρου 2** (που αναφέρεται στους «Σκοπούς του Σωματείου») ότι είναι «**αναχρονιστικό**» ότι: **«Ρητά συνομολογείται ότι η τέχνη του Ελληνικού Θεάτρου Σκιών στην παραδοσιακή της μορφή, εκτελείται από άνδρες στο φύλο, οι οποίοι ονομάζονται Καραγκιοζοπαίχτες, επειδή ο πρωταγωνιστής του θεάματος είναι ο Καραγκιόζης»**.

Οι εναντιωμένοι στο συγκεκριμένο εδάφιο ισχυρίζονται ότι αυτό **είναι ενάντιο στην ισότητα των φύλων**.

Στους ισχυρισμούς αυτούς έχω να σημειώσω ότι η αναφορά της φράσης «**στην παραδοσιακή της μορφή**» είναι αδιαμφισβήτητα έτσι, αφού το επάγγελμα αφορούσε από την ίδρυσή του **αποκλειστικά ΑΝΔΡΕΣ**, τα ιδρυτικά μέλη του ήταν άνδρες και μάλιστα μέχρι την τροποποίηση του **1986** και τη νέα αρχή, η **πρώτη γυναίκα μέλος** ήταν η γυναίκα μου και **άμισθη δικηγόρος του Σωματείου μας, Κική Λυριντζή- Καπετανίδου**. Επίσης, μια από τις πρώτες εκδηλώσεις του νέου Σωματείου ήταν η αφιερωμένη στη «**Γυναίκα του Καραγκιοζοπαίχτη**», **16 Μαρτίου 1996** όπου σε ειδική εκδήλωση απονεμήθηκαν **τιμητικά διπλώματα** σε όλες τις γυναίκες των καραγκιοζοπαίχτων.

Όπως και να έχει, βέβαια, **μια τυχούσα σκέψη τροποποίησης αυτής της διάταξης**, επειδή αναφέρεται στους σκοπούς του Σωματείου και με βάση το **17ο άρθρο-τελευταίο εδάφιο**, «**... απαιτείται η συγκατάθεση όλων των μελών, σύμφωνα με αυτά που ορίζει το άρθρο 100 του Α.Κ.**».

Πάνος Καπετανίδης

Αριθμός απόφασης 7085 της 21 Νοεμβρίου 2008
(Τροποποίηση από το αναγνωρισμένο 178/1925)
ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΜΕΝΟ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟ ΣΩΜΑΤΕΙΟ
ΑΡΙΘΜ. 2607 ΕΙΔΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ 583

28 ΜΑΡΤΗ ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΜΕΡΑ ΘΕΑΤΡΟΥ ΣΚΙΩΝ

Οι εορτασμοί για το θέατρο ξεκινάνε στις 20 Μάρτη, με την Παγκόσμια Ημέρα Θεάτρου για τα Παιδιά και τους Νέους. Ακολουθεί η Παγκόσμια Ημέρα Κουκλοθεάτρου στις 21 Μάρτη, μεσολαβεί ο εορτασμός της Εθνικής Παλιγγενεσίας (25 Μαρτίου 1821) και κορυφώνεται για το Θέατρο Σκιών στις 28 Μάρτη με την «Παγκόσμια Μέρα Θεάτρου Σκιών».

Το Πανελλήνιο Σωματείο Θεάτρου Σκιών, ως ο παλαιότερος και μοναδικός οργανωμένος φορέας αυτής της τέχνης, ορίζει λοιπόν επίσημα τον εορτασμό της Παγκόσμιας Ημέρας Θεάτρου Σκιών την 28η Μαρτίου κάθε έτους. Την ημέρα αυτή, καλούνται να γιορτάσουν σε όλο τον κόσμο και με κάθε πρόσφορο τρόπο όλοι οι φορείς αυτής της τέχνης. Κατά την ημέρα αυτή, τα μέλη του Σωματείου δημιουργούν

εκδηλώσεις με αναφορά στο γιορτασμό και διαβάζουν στους θεατές τους την εκδιδόμενη κάθε φορά διακήρυξη του Σωματείου, με γνώμονα την προσφορά της τέχνης στην παγκόσμια ειρήνη και στη συνύπαρξη των λαών.

Ο εορτασμός αποφασίστηκε από τη Γενική Συνέλευση των μελών του Σωματείου, ύστερα από πρόταση του τότε Προέδρου του, Πάνου Καπετανίδη, και περιλήφθηκε στην τελευταία τροποποίηση του ισχύοντος καταστατικού του, το 2008.

Πάνος Καπετανίδης

Ο ΛΗΣΤΑΡΧΟΣ ΑΡΚΟΥΔΟΓΙΑΝΝΗΣ

Γράφει ο Στράτος Καμπισιούλης

Γνωρίζουμε τον λήσταρχο Ντελή, τον λήσταρχο

ΑΡΚΟΥΔΟΓΙΑΝΝΗΣ ΠΑΛΑΙΟΘΟΔΩΡΟΥ
ΣΥΛΛΟΓΗ ΣΤΡ. ΚΑΜΠΙΣΙΟΥΛΗΣ

Νταβέλη, τον λήσταρχο Πασαδόρο, τους λήσταρχους Χατζηλιάδες, τον λήσταρχο Βέλιο, τον λήσταρχο Τρομάρα & τον λήσταρχο Βελώνη. Υπάρχει όμως ένα ηρωικό έργο με τίτλο "Ο Λήσταρχος Αρκουδογιάννης" που εγώ ξεχωρίζω.

Τα ηρωικά έργα πάντοτε με "τράβαν". Έχουν δράση, περιπέτεια, φόβο, τρόπο και η αγωνία του θεατή κορυφώνεται. "Ο λήσταρχος Αρκουδογιάννης" θεωρώ πως τα έχει όλα. Δεν του λείπει τίποτα. Είναι αλήθεια πως το συγκεκριμένο έργο το είδα και το λάτρεψα από τον κορυφαίο μας καραγκιοζοπαίκτη, Θανάση Σπυρόπουλο. Κάθε φορά που πήγαινα στο θέατρο, η πρώτη μου ερώτηση ήταν ποιο έργο θα «παίζουμε» σήμερα. Όταν λοιπόν μου έλεγε ότι θα παίζουμε τον Αρκουδογιάννη, ένα χαμόγελο έκανε την εμφάνισή του στο πρόσωπό μου και όλοι πίσω από το μπερντέ γινόμασταν μια ομάδα!

Ο Λήσταρχος Αρκουδογιάννης είναι ερωτευμένος με την όμορφη Φατμέ, κόρη του Πασά. Ο Λήσταρχος δεν κρατιέται και στέλνει γράμμα στον Πασά, για να ζητήσει το χέρι της κόρης του. Ο Πασάς εξοργίζεται και μοιράζεται τον πόνο του με τον αξιωματικό και σύμβουλό του, Ταχήρ. Έτσι, του ζητά να βρει γρήγορα μία λύση. Ο Ταχήρ σκέφτεται να παντρευτεί αυτός την Φατμέ, ώστε αν επιμείνει ο Αρκουδογιάννης να του πουν ότι είναι ήδη παντρεμένη. Ο Πασάς δέχεται αμέσως να τον κάνει γαμπρό του, αλλά η κόρη του αρνείται αφού η καρδιά της είναι αφιερωμένη στον λήσταρχο. Θέλει να επικοινωνήσει αμέσως μαζί του, για να έρθει να την κλέψει.

Τότε, κάνει τα γλυκά μάτια στον Καραγκιόζη και του δίνει ένα γράμμα που γράφει αναλυτικά στον αγαπημένο της, τι ακριβώς πρέπει να κάνει. Ο πανούργος Καραγκιόζης καταλαβαίνει ότι η Φατμέ τον

ξεγέλασε για να κάνει την χάρη που του ζήτησε και αποφασίζει για να την τιμωρήσει, να μην παραδώσει το γράμμα. Την επόμενη ημέρα ο λήσταρχος έρχεται στην πόλη και τυχαία συναντά τον Καραγκιόζη. Ο Καραγκιόζης θυμάται ότι έχει κάτι γι' αυτόν και του δίνει το γράμμα. Αμέσως μόλις το διαβάσει ο Αρκουδογιάννης, σπεύδει να συναντήσει την αγαπημένη του.

Της εξηγεί ότι την αγαπάει πάρα πολύ αλλά όσο και να θέλουν και οι δύο, είναι αδύνατο να παντρευτούν γιατί η Θρησκεία και η Εθνικότητα είναι μεγάλα εμπόδια. Την πείθει όμως να αλλάξει την Εθνικότητα και την Θρησκεία της. Έτσι, η Φατμέ πίνει ένα υγρό από βοτάνια και μένει αναισθητη. Ο λήσταρχος τρέχει να φέρει κάποιον γιατρό. Ο Καραγκιόζης, καθώς περνά, βλέπει τη Φατμέ αναισθητη, τη σηκώνει και την πηγαίνει στον πατέρα της.

Ο Πασάς νομίζει ότι ο Καραγκιόζης την δηλητηρίασε από τη ζήλια του που θα παντρευτεί κάποιον άλλο και τον κλείνει στο πιο στενό μπουντρούμι. Ο Αρκουδογιάννης τα μαθαίνει όλα αυτά και πιστεύει πως ήρθε η ώρα να αναλάβει τις ευθύνες του. Πάει και φιλάει την αναισθητη Φατμέ και εκείνη αρχίζει να συνέρχεται. Έπειτα από μαρτυρίες του Αρκουδογιάννη, ο Πασάς καταλαβαίνει ότι ο Καραγκιόζης είναι εντελώς αθώος και τον βγάζει από τη φυλακή.

Ο Ταχήρ όμως που του έταξε ο Πασάς την κόρη του, θέλει να την παντρευτεί, όπως είχαν συμφωνήσει. Ο λήσταρχος που βρίσκεται στο πλευρό της αγαπημένης του, δεν τον αφήνει ούτε να πλησιάσει κοντά της. Ο Ταχήρ θυμωμένος τον καλεί σε μονομαχία. Έτσι, ο νικητής θα κερδίσει το χέρι της Φατμέ. Ο Αρκουδογιάννης δέχεται και μετά από μία πολύωρη και σκληρή μάχη, σκοτώνει τον Ταχήρ. Ο Πασάς υποκύπτει στη δύναμη της Αγάπης, τους δίνει την ευχή του και το έργο μας έλαβε τέλος!

Γεια σας, γεια σας!

Θ. ΣΠΥΡΟΠΟΥΛΟΣ & ΣΤΡ. ΚΑΜΠΙΣΙΟΥΛΗΣ
ΠΙΣΩ ΑΠΟ ΤΗΝ ΣΚΗΝΗ

ΟΘΩΝ, Η ΑΥΤΟΥ...ΜΙΚΡΟΤΗΣ;

Του Κωνσταντίνου Τσιαγά

Στις **25 Ιανουαρίου/6 Φεβρουαρίου 1833** ο Όθων, ένα δεκαεπτάχρονο αγόρι ολίγον τι βαρήκοο και ψευδό, που η δειλία του προσέθετε κάτι στη φυσική κοκκινάδα του, αποβιβάζεται στο Ναύπλιο. Τον συνοδεύουν οι αυστηροί κηδεμόνες της Βαυαρικής Αυλής, οι οποίοι είχαν ορισθεί αντιβασιλείς από τον πατέρα του νεαρού ηγεμόνος: επρόκειτο για τους Άρμανσπεργκ, Μάουερ και Χάιντεκ, οι οποίοι θα ασκούσαν την εξουσία έως και την ενηλικίωση του βασιλέως....

Σήμερα ξαναγεννιέται η πατρίδα και ανασταίνεται, όπου ήταν τόσο καιρό χαμένη και σβησμένη... Μ' αυτά τα θερμά λόγια υπεδέχθη ο Μακρυγιάννης το νεαρό Όθωνα. Η Ελλάδα εκείνη την εποχή εξήρχετο από μία μακρά περίοδο ταραχών και ακυβερνησίας, η οποία ακολούθησε τη δολοφονία του Καποδιστρίου.

Η επίσημη ανακοίνωση της τριμελούς επιτροπής της Διοικητικής Επιτροπής του βασιλείου της Ελλάδος, απαρτιζόμενη από τους Ζαΐμη, Κωλέττη και Μεταξά, δεν άφηνε καμία αμφιβολία για τις εναποθείσες από την πατρίδα ελπίδες στο πρόσωπο του νεαρού Βαυαρού... Τέλος πάντων, η θεία πρόνοια έφερε εις τους κόλπους της πατρίδος τον κοινό σωτήρα των Ελλήνων...

Η πρώτη δεκαετία της βασιλείας του Όθωνος σφραγίζεται από την έλλειψη συντάγματος. Μετά τα δημοκρατικά συντάγματα που εξεδόθησαν από τις εθνοσυνελεύσεις κατά τη διάρκεια της επανάστασης, οι Έλληνες υποχρεώθηκαν να υποστούν μία μοναρχική διακυβέρνηση χωρίς ουσιώδεις νομικούς περιορισμούς και χωρίς τη θεσμική εξασφάλιση των δικαιωμάτων τους. Ούτως ή άλλως, το νέο κράτος είχε ήδη τεθεί υπό την εγγύηση των τριών προστάτιδων δυνάμεων (Αγγλία, Γαλλία, Ρωσία), οι οποίες συμφώνως με τη συνθήκη του Λονδίνου θα αναλάμβαναν -εκτός των άλλων- και την εγγύηση για την αποπληρωμή των δανείων του αγώνος. Οι Έλληνες ηναγκάσθησαν να δεχθούν το νέο μονάρχη αξιώνοντας όμως να έχει συνταγματικούς περιορισμούς, ανάγκη που περιοριζόταν μέχρι την ενηλικίωσή του (**1.6.1835**) σε θεωρητικές διατυπώσεις. Έως τότε, την εξουσία ασκούσαν

οι αντιβασιλείς, ενώ μοναδική αλλαγή μετά την ενηλικίωση υπήρξε η ίδρυση του συμβουλίου της επικρατείας. Εντούτοις, τη διακυβέρνηση ασκούσαν -πέραν του βασιλέως- έμπιστα πρόσωπα αποτελούντα το ανακτοβούλιο ή την «καμαρίλα», όπως ονομάσθη η αυλή του Όθωνος στη γλώσσα της εποχής. Οι παλιοί προύχοντες, καθώς και οι στρατιωτικοί ηγέτες, μάλλον παραγκωνίσθηκαν, διατηρώντας τις όποιες επιρροές τους στο επίπεδο της Τοπικής Αυτοδιοικήσεως, προωθώντας πρόσωπα τις αρεσκείας τους, θέτοντας ήδη τα θεμέλια του μετέπειτα ελληνικού πελατειακού κράτους. Εντούτοις, ο παραγκω-

νισμός των προεστών και των στρατιωτικών, γέννησε δυσaréσκειες, ενώ οι καταπιέσεις και οι παρεμβάσεις που δέχθηκαν τα λαϊκά στρώματα, είχαν ως αποτέλεσμα να φυτρώσει ο σπόρος της αμφισβήτησεως, σπόρος που έμελε να καρπίσει με το κίνημα της 3ης Σεπτεμβρίου και την εγκαθίδρυση της συνταγματικής-κοινοβουλευτικής μοναρχίας. Το Σεπτέμβριο του **1833**, τη λαϊκή δυσaréσκεια όξυνε η σύλληψη και δίκη των Θ. Κολοκοτρώνη και Δ. Πλαπούτα, οι οποίοι καταδικάσθηκαν σε θάνατο και μετέπειτα σε ισόβια δεσμά. Στα μάτια του απλού κόσμου, οι δυο ήρωες θεωρήθηκαν θύματα της αντιβασιλείας. Η ενηλικίωση του Όθωνος κατήγγησε τις δικαστικές αποφάσεις δίδοντας χάρη στους δυο αγωνιστές. Οι

αντιβασιλείς στο σύντομο σχετικά χρονικό διάστημα που ήσκησαν εξουσία:

- ◆ Διαίρεσαν το βασίλειο σε δέκα επαρχίες, καθιερώνοντας ένα συγκεντρωτικό σύστημα, αφού οι νομάρχες και οι έπαρχοι διορίζοντο απευθείας από το στέμμα.

- ◆ Επέβαλαν το αυτοκέφαλο στην ελληνική εκκλησία, προβλέποντας μεταξύ άλλων και τη διάλυση των ολιγάριθμων μοναστηριών.

- ◆ Μερίμνησαν για την οργάνωση της παιδείας με την ίδρυση πανεπιστημίου και ακαδημίας.

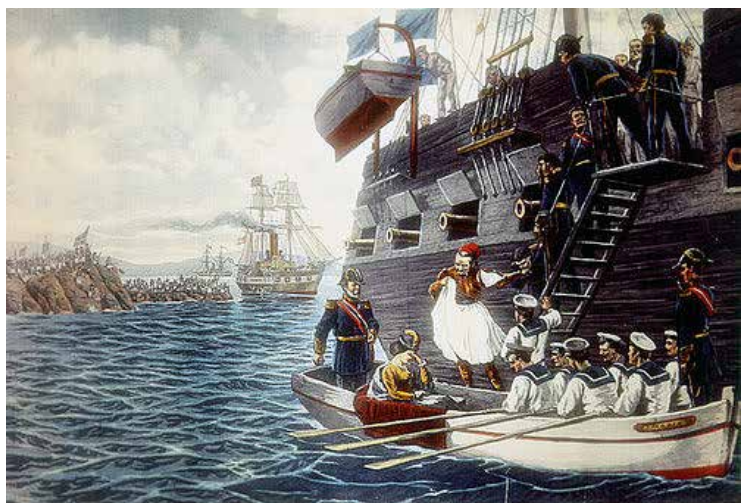
- ◆ Επέδειξαν αξιόλογο νομοθετικό έργο με την οργάνωση των δικαστηρίων και τη θέσπιση του ποινικού νόμου, καθώς και του κώδικος πολιτικής και ποινικής δικονομίας.

- ◆ Διατήρησαν το βαυαρικό στρατό πέραν του ενός έτους στην Ελλάδα -υπήρχε υπόσχεση για παραμονή του στρατιωτικού σώματος έως και ένα χρόνο μετά την άφιξη των βασιλέων, ενώ αδιαφόρησαν για τις δανειακές υποχρεώσεις της χώρας, διατηρώντας τους παχυλούς μισθούς τους.

Ένα χρόνο αργότερα, ξέσπασαν ταραχές στη Μεσσηνία, οι οποίες τερματίστηκαν χάρη στη δράση του **Κωλέττη**, ο οποίος ήταν επικεφαλής του υπουργικού συμβουλίου.

Τα παλαιά κόμματα (αγγλικό, γαλλικό, ρωσικό) συνέχιζαν να υπάρχουν, ωστόσο στα **1837** -όταν η πρωτεύουσα είχε ήδη μεταφερθεί στην Αθήνα, ενεμφανίσθη μία πολιτική κίνηση ονόματι «Συγχώνευσις», η οποία απέβλεπε στη συνένωση των παλαιών κομμάτων. Το εγχείρημα δεν τελεσφόρησε, οπότε ο Όθων επέλεξε να υπάρχει, τόσο στο υπουργικό συμβούλιο όσο και στα υπόλοιπα κρατικά συλλογικά όργανα, σχετικώς ισότιμη εκπροσώπηση των κομμάτων, έτσι ώστε να ικανοποιούνται και τα ίδια, αλλά και οι μεγάλες δυνάμεις που τα προστάτευαν. Μετά το **1840**, αρχίζει να γίνεται κοινή συνείδηση στο σύνολο σχεδόν των πολιτικών δυνάμεων ότι απαιτείται σύνταγμα και μεταρρυθμίσεις στο πολιτικό σύστημα.

Ποια μορφή είχε όμως η χώρα του μικρού Πρίγκηπος; Επρόκειτο για ένα κράτος πολιτικώς μη βιώσιμο, μια και για την ίδρυσή του ήταν απαραίτητη η συγκατάθεση των ευρωπαϊκών δυνάμεων, οι οποίες περισσότερο ρύθμισαν τις μεταξύ τους σχέσεις και απαιτήσεις, παρά αναγνώρισαν μια νικηφόρα επανάσταση. Ένα ανατέλλον κράτος οικονομικώς μη βιώσιμο, αποτελούμενο από φτωχές πρώην οθωμανικές επαρχίες και κατεστραμμένα ναυτιλιακά κέντρα του Αιγαίου. Η ελληνική οικονομία ήταν εξαρτημένη από τις διαθέσεις των μεγάλων δυνάμεων καθώς και από την Οθωμανική Αυτοκρατορία, με την οποία υπήρχε οικονομική συμπληρωματικότητα τόσο σε επίπεδο αγαθών όσο και σε επίπεδο ανθρωπίνου δυναμικού. Ένα κράτος με αλλαγμένες τις κοινωνικές του δομές, μια και οι παλαιοί εκπρόσωποι του λαού, οι οποίοι ασκούσαν επιρροή, όχι όμως και εξουσία, εφαρμόζοντας απλώς το οθωμανικό φοροσυλλεκτικό σύστημα, ήσαν τώρα μέλη -στην καλύτερη περίπτωση- ενός συμβουλευτικού συμβουλίου, αυτού της «Επικρατείας». Από τα **1837** κι έπειτα, η συμμετοχή των Ελλήνων στην κρατική τάξη αυξήθηκε, δεδομένης της ανάγκης των παλαιών κρατούντων για κατάληψη μίας δημόσιας θέσεως έναντι των Βαυαρών. Αυτή η κρατική τάξη διαμόρφωσε το κλίμα για το **κίνημα του 1843**, μια ανάγκη δηλαδή για αναδιανομή της κρατικής τάξεως, όπου ο βασιλιάς διατηρείτο ως σύμβολο, αλλά οι εξουσίες θα κατέληγαν προοδευτικά σ' αυτή την περίφημο κρατική τάξη, η οποία θα κατείχε την κοινωνική εξουσία. Έτσι λοιπόν, δημιουργήθη το κλίμα για την τελική έξωσή του, τον **Οκτώβριο του 1862**, κατόπιν σφοδρών αντιμοναρχικών ταραχών. Άραγε να κατάλαβε ποτέ ότι την εξουσία στο κράτος του την κατείχε το προσωπικό του κράτους και όχι οι γαιοκτήμονες ή οι επιχειρηματίες; Η ιστορική συνέχεια διατήρησε την κρατική τάξη και την Αθήνα ως ενδιαίτημα και είδωλό της.

33) Το βασίλειό μου για ένα αυτοκίνητο

ΚΑΡ: Τι ψάχνεις να βρεις μέσα στην παράγκα μου, βρε Χατζατζάρη;

ΧΑΤΖ: Κοιτάζω να δω αν έχεις δικό σου αυτοκίνητο!

ΚΑΡ: Εδώ δεν έχω πια γάιδαρο και θα έχω αυτοκίνητο;

ΧΑΤΖ: Και γιατί δεν έχεις αυτοκίνητο;

ΚΑΡ: Γιατί δεν έχω φράγκα!

ΧΑΤΖ: Τέλεια!

ΚΑΡ: Τέλεια που δεν έχω φράγκα;

ΧΑΤΖ: Ναι! Δεν έχεις φράγκα, δεν έχεις αυτοκίνητο, άρα;

ΚΑΡ: Άρα είμαι για να με κλαίνε οι ρέγγες!

ΧΑΤΖ: Το αντίθετο! Είσαι ευνοούμενος!

ΚΑΡ: Εγώ;

ΧΑΤΖ: Ναι! Εσύ! Είσαι ευνοούμενος με τα νέα κυβερνητικά μέτρα.

ΚΑΡ: Ποια νέα κυβερνητικά μέτρα;

ΧΑΤΖ: Δεν πρόκειται να μειωθεί ο φόρος στα καύσιμα.

ΚΑΡ: Και ευνοούμαι δηλαδή εγώ με τον αυξημένο φόρο στα καύσιμα;

ΧΑΤΖ: Ακριβώς! Αφού δεν έχεις αυτοκίνητο.

ΚΑΡ: Μα πώς να έχω αυτοκίνητο; Έτσι κι αλλιώς είμαι θεόφτωχος!

ΧΑΤΖ: Ακριβώς! Διότι με μειωμένο φόρο θα επωφελούνταν οι πλούσιοι!

ΚΑΡ: Και εγώ που είμαι ο πιο φτωχός των φτωχών;

ΧΑΤΖ: Δηλαδή;

ΚΑΡ: Δηλαδή φτωχότερος από εμένα δεν μπορεί να γίνει!

ΧΑΤΖ: Άρα λοιπόν είσαι και ο πιο ευεργετημένος από την κυβέρνηση!

ΚΑΡ: Ευεργετημένος που ζω σκυλιάς ζωή;

ΧΑΤΖ: Βεβαίως!

ΚΑΡ: Θα με κάνεις να σκυλιάσω από το κακό μου με αυτά που ακούω!

ΧΑΤΖ: Καλύτερα από το να έχεις αυτοκίνητο και να πληρώνεις!

ΚΑΡ: Καλύτερα που πηγαίνω πέρα-δώθε με τα πόδια σαν σκύλος;

ΧΑΤΖ: Πολλά λες για σκύλους και δεν μου αρέσει αυτό.

ΚΑΡ: Λες να πάω σαν το σκυλί στο αμπέλι, αν μιλάω τόσο;

ΧΑΤΖ: Μάλλον!

ΚΑΡ: Θα πάω για φίμωτρο;

ΧΑΤΖ: Σου χρειάζεται! Εκτός και αν επικροτήσεις την ευεργεσία.

ΚΑΡ: Ευεργεσία; Μου δίνετε ένα κόκαλο, σαν να ήμουν σκυλάκι...

ΧΑΤΖ: Τι είπες; Σκυλάκι; Κάτσε να το σημειώσω αυτό.

ΚΑΡ: ...ρουφιάνεψέ με στο χαρτί, μωρέ Χατζηαβατάκη!

Ο Καρνάβαλος

© Pipina D. Elles

Χαρακτήρες: Ελένη, Αγλαΐα, Καραγκιόζης,
Κολλητήρι, Σταύρακας

ΕΛΕΝΗ: Σου αρέσει τελικά η στολή μου;

ΑΓΛΑΪΑ: Και βέβαια, Ελένη μου! Σκέφτομαι τους άντρες, που θα σε πάρουν από πίσω!

ΕΛΕΝΗ: Α! Όλα κι όλα... Μύγα δεν σηκώνω στο σπαθί μου, Αγλαΐα μου! Και το ξέρεις πόσο καλά!

ΑΓΛΑΪΑ: Ναι, βέβαια! Σε καταλαβαίνω! Άσε και τον άντρα μου, τον αδελφό σου...

ΕΛΕΝΗ: Καλά, ο αδελφός μου ξεφυτρώνει εκεί που δεν τον σπέρνουν!

ΑΓΛΑΪΑ: Μη σ' ακούσει μόνο!

(Ακούγεται ο Καραγκιόζης που τραγουδάει)

ΚΑΡΑΓΚΙΟΖΗΣ: «Άπονη ζωή, μας πέταξες στου δρόμου την άκρη, μας αδίκησες...»

ΑΓΛΑΪΑ: Ναι, βέβαια, τους τεμπέληδες, όπως του λόγου σου, τι να τους κάνει η έρμη η ζωή!

ΚΑΡΑΓΚΙΟΖΗΣ: Μια καλή κουβέντας έχεις να πεις; Πες την, αλλιώς μη μιλάς!

ΕΛΕΝΗ: Έχει... Έχουμε, θέλω να πω!

ΚΑΡΑΓΚΙΟΖΗΣ: Γεια σου, αδελφή μου, Ελένη, με την όμορφη μύτη σου!

ΑΓΛΑΪΑ: Καλέ, δεν ντρέπεσαι να μιλάς έτσι στο κορίτσι;

ΚΑΡΑΓΚΙΟΖΗΣ: Για να δω! Ναι, έχω δίκιο! Έχει χαριτωμένη μύτη! Όχι...

ΑΓΛΑΪΑ: Εντάξει! Εντάξει! Η Ελένη μας έχει καλά νέα!

ΚΑΡΑΓΚΙΟΖΗΣ: Έφτιαξες σπανακόπιτα, αδελφούλα μου;

(Η Ελένη ξεκαρδίζεται στα γέλια)

ΕΛΕΝΗ: Λυπάμαι, αδελφούλη μου, αλλά όχι! Δηλαδή όχι αυτήν τη φορά! Άλλα είναι τα νέα μου...

ΚΑΡΑΓΚΙΟΖΗΣ: Για πες... Πες! Αποφάσισε αυτό το χαϊβάνι, ο Χατζηαβάτης, να σε παντρευτεί;

ΕΛΕΝΗ: Όχι αυτός! Άλλος! Ο φίλος σου από τον Πειραιά!

ΚΑΡΑΓΚΙΟΖΗΣ: Αχού! Ο ένας χειρότερος του άλλου!

ΑΓΛΑΪΑ: Α! Για να σου πω! Σαν να το παράκανες! Και ο Χατζηαβάτης και ο Σταύρακας είναι φίλοι σου! Γιατί τους κατηγοράς; Να μην σε ακούσουν, κακομοίρη μου! Δεν σου λέω τίποτε άλλο!

ΕΛΕΝΗ: Αδελφέ μου, μου πρόσφερε ήδη το δαχτυλίδι του γάμου μας! Δηλαδή όχι ακριβώς...

(Δείχνει το χέρι της: Ένα ασημένιο δαχτυλίδι με μια πετρούλα κόκκινη)

ΚΑΡΑΓΚΙΟΖΗΣ: Κοριτσάκι μου, αυτό είναι, για να παίζετε κυρά-κουμπάρες με τις φιλενάδες σου! Καλά τα είπα εγώ! Λοιπόν, μην τον αφήσεις να σε αγγίξει ο μάγκας! Θα τον φτιάξω εγώ τον άθλιο, που σε κοροϊδεύει με ψεύτικα παιχνίδια!

(Η Ελένη στεναχωρημένη αρχίζει να κλαίει)

ΑΓΛΑΪΑ: Σιγά, άντρα μου! Το ντρόπιασες το κορίτσι!

ΚΑΡΑΓΚΙΟΖΗΣ: Όχι! Λέω την αλήθεια! Όταν θέλεις να παντρευτείς την αδελφή του φίλου σου, μιλάς στο φίλο σου!

ΕΛΕΝΗ: (Κλαίγοντας) Μου υποσχέθηκε ότι θα το κάνει! Δηλαδή να... Θα σου ζητήσει το χέρι μου, είπε!

ΚΑΡΑΓΚΙΟΖΗΣ: Καλά και θα περιμένω! Μην τυχόν και του ξαναμιλήσεις αυτουνού! Εγώ θα του μιλήσω με τον τρόπο μου!

(Φεύγει τραγουδώντας)

«Πειραιώτη ντερμπεντέρη/σίδερο στο χέρι/άσσο στην μπουνιά!»

Σταύρακα από τον Πειραιά! Εσύ και εγώ δεν θα τα πάμε καθόλου καλά!

(Έρχεται ο Σταύρακας)

ΣΤΑΥΡΑΚΑΣ: Γεια σου φίλε, Καραγκιόζη!

ΚΑΡΑΓΚΙΟΖΗΣ: Γεια! Έγινε κάτι που πρέπει να τα μάθω, μπερμπάντη!

ΣΤΑΥΡΑΚΑΣ: (Τον κοιτάζει με περιέργεια) Όχι ακόμα, το παλεύω!

ΚΑΡΑΓΚΙΟΖΗΣ: Θηλυκό, θηλυκό, ε; Ρε μπαγάσα! Και το κρατάς έτσι κρυφό μυστικό;

ΣΤΑΥΡΑΚΑΣ: Όχι, αδελφέ! Τι δουλειά έχω εγώ με το γένος το θηλυκό;

ΚΑΡΑΓΚΙΟΖΗΣ: (Κοροϊδευτικά) Α! Έτσι, ε; Είπα και εγώ!

ΣΤΑΥΡΑΚΑΣ: Δεν μπορούμε, Καραγκιόζη, να νυμφευθούμε! Δεν υπάρχει περίπτωση! Δύσκολη η οικονομία!

ΚΑΡΑΓΚΙΟΖΗΣ: Αν όμως υπάρχει προίκα, ε; Τότε μπορεί, ε;

ΣΤΑΥΡΑΚΑΣ: Πώς και αυτή η συζήτηση, Καραγκιόζη μου;

ΚΑΡΑΓΚΙΟΖΗΣ: Ναι, είδες; Ενώ εσύ δεν έχεις τίποτε υπόψη σου, να πούμε!

ΣΤΑΥΡΑΚΑΣ: Όχι, δηλαδή ναι, αυτό είναι που δεν καταλαβαίνω...

ΚΑΡΑΓΚΙΟΖΗΣ: Και εγώ δεν καταλαβαίνω!

ΣΤΑΥΡΑΚΑΣ: Δεν μου λες! Με δουλεύεις;

ΚΑΡΑΓΚΙΟΖΗΣ: Όχι ακόμα! Ποιος δουλεύει ποιον, θα το βρούμε στο τέλος της κουβέντας μας, έτσι κι αλλιώς!

ΣΤΑΥΡΑΚΑΣ: Μιλάς αινιγματικά, μα τον Θεό!

ΚΑΡΑΓΚΙΟΖΗΣ: Α! Μην τον ανακατεύεις στις απατεωνιές σου τον Θεό!

ΣΤΑΥΡΑΚΑΣ: Ξέρεις τι λες;

ΚΑΡΑΓΚΙΟΖΗΣ: Μάλλον!

ΣΤΑΥΡΑΚΑΣ: Για συνέχισε, για συνέχισε!

ΚΑΡΑΓΚΙΟΖΗΣ: Μια κοπελιά, μου έδειξε ένα ασημένιο δαχτυλίδι σου!

ΣΤΑΥΡΑΚΑΣ: Ω! Τώρα κατάλαβα!

ΚΑΡΑΓΚΙΟΖΗΣ: Μπράβο!

ΣΤΑΥΡΑΚΑΣ: Μιλάς για την Ελένη...

ΚΑΡΑΓΚΙΟΖΗΣ: Ναι! Μιλάμε για την ΑΔΕΛΦΗ ΜΟΥ!

ΣΤΑΥΡΑΚΑΣ: Εντάξει! Είναι αλήθεια ότι της έδωσα ένα ασημένιο δαχτυλιδάκι, που δεν το χρειαζόμουν! Άλλωστε είναι η αδελφή του φίλου μου!

ΚΑΡΑΓΚΙΟΖΗΣ: Άλλωστε είναι αδελφή μου! Φαντάσου σεβασμό, φίλου προς φίλο! Πολύ ωραία τα λες! Πάμε, λοιπόν, παρακάτω!

ΣΤΑΥΡΑΚΑΣ: Εντάξει!

ΚΑΡΑΓΚΙΟΖΗΣ: Ε, όχι και εντάξει! Καθώς η Ελένη λέει άλλα! Το 'πιασες;

ΣΤΑΥΡΑΚΑΣ: Ναι, δηλαδή, όχι... Σαν τι λέει η Ελένη;
ΚΑΡΑΓΚΙΟΖΗΣ: Ότι αυτό το δαχτυλίδι είναι ο αρραβώνας σας.
ΣΤΑΥΡΑΚΑΣ: Όχι δα! Δεν κατάλαβε η κοπελιά!
ΚΑΡΑΓΚΙΟΖΗΣ: Αυτό θα το διαπιστώσουμε στην πορεία τελικά!
ΣΤΑΥΡΑΚΑΣ: Με φοβερίζεις μήπως;
ΚΑΡΑΓΚΙΟΖΗΣ: Όχι ακόμα, «ντερμπεντέρη»! Ελπίζω να μη φτάσουμε εκεί!
ΣΤΑΥΡΑΚΑΣ: Έλα τώρα, φίλε μου! Κάνουμε την τρίχα τριχιά!
ΚΑΡΑΓΚΙΟΖΗΣ: Ελένη! Βγες, κορίτσι μου! Ο αρραβωνιαστικός σου ήλθε!
(Ξεροβήχει! Ο Σταύρακας σηκώνεται οργισμένος. Η Ελένη παρουσιάζεται χαμογελαστή και του προτείνει το χέρι της. Ο Καραγκιόζης παρακολουθεί την κάθε κίνησή τους)
ΣΤΑΥΡΑΚΑΣ: Ω! Η ωραία Ελένη! (Φιλάει το χέρι της) Πώς είστε, ωραία μου κυρία;
ΚΑΡΑΓΚΙΟΖΗΣ: Τι «ωραία μου κυρία»; Δεσποινίς είναι ακόμη! Πρόσεχε τα λόγια σου, μάγκα από τον Πειραιά!
ΣΤΑΥΡΑΚΑΣ: Φοράτε το δωράκι, που σας πρόσφερα, βλέπω!
ΕΛΕΝΗ: Εννοείτε το προσωρινό, ως είπατε, δαχτυλίδι του αρραβώνα μας!
ΣΤΑΥΡΑΚΑΣ: Ω! Έτσι είπα; Αυτά τα λέω ο βλάκας, σαν είμαι μεθυσμένος!
(Μουρμουρίζει! Η Ελένη τον κοιτάζει με παράπονο)
ΕΛΕΝΗ: Σοβαρολογείτε;
ΚΑΡΑΓΚΙΟΖΗΣ: Δικό σου το πρόβλημα, Πειραιώτη! Καλά ξεμπερδέματα, Καρνάβαλε!
ΣΤΑΥΡΑΚΑΣ: Δεν θα ήταν δυνατόν να σας ξεγελάσω, δεσποινίς μου! Δεν είμαι παλιάνθρωπος! Σας εκτιμώ και σας αγαπώ ως αδελφή του Καραγκιόζη! Ίσως στο μέλλον, αν αποκατασταθώ οικονομικά! Καταλαβαίνετε!
ΚΑΡΑΓΚΙΟΖΗΣ: Άσε τις μπούρδες, Πειραιώτη! Πολλά ξέρεις, μα τον Θεό! Πλήγωσες την Ελένη μας!
ΕΛΕΝΗ: Τι να πω! Λυπάμαι, γιατί σας εκτιμούσα! Αλλά τώρα, αφού πίνετε και δεν ξέρετε τι κάνετε, καλύτερα να σταματήσουμε εδώ! Αν και για να είμαι ειλικρινής, δεν μου φανήκατε μεθυσμένος! Αλλά και ως δικαιολογία, το θεωρώ άνανδρο εκ μέρους σας!
(Απομακρύνεται αφήνοντας σύζυλο τον Σταύρακα)
ΚΑΡΑΓΚΙΟΖΗΣ: Άκουσες, Σταύρακα; Διαμάντι η Ελένη! Αξιοπρεπέστατη! Έτσι; Άλλωστε είναι μορφωμένη η κοπελιά μας! Είπα και εγώ, αυτόν τον μπερμπάντη θα μας κουβαλήσει στο σπίτι μας; Δεν σου αξίζει, είναι το μόνο βέβαιο!
ΣΤΑΥΡΑΚΑΣ: Πάντως, φίλος δεν είσαι! Είπες περισσότερα από όσα πρέπει, καθώς απολογήθηκα για το λάθος μου!
ΚΑΡΑΓΚΙΟΖΗΣ: Ποιο λάθος σου; Δεν το αγοράζω το ψέμα σου! Σιγά και δεν ήσουν μεθυσμένος! Άλλα περίμενες με ένα παλιοδαχτυλίδι! Νόμισες ότι θα την κάνεις όπως θέλεις και τελικά την πάτησες! Άντε χάσου από μπροστά μου! Την επόμενη, το καλό που σου θέλω, είναι να θυμάσαι με ποιους έχεις να κάνεις! Καρνάβαλε! Ω! Καρνάβαλε!
ΣΤΑΥΡΑΚΑΣ: Έλα τώρα! Ζητώ συγγνώμη!
ΚΑΡΑΓΚΙΟΖΗΣ: Δεν φτάνει, είπα! Χάσου, λοιπόν, από μπροστά μου! Σε έξι μήνες, αν είμαστε καλά, θα τα ξαναπούμε! Ως τότε, μην ψάχνεις για κορόιδα γυναίκες! Γιατί οι περισσότερες έχουν σπίτι και οικογένεια και θα σε καπελώσουν, όπως άλλωστε σου αξίζει!
(Σιγομουρμουρίζει εκνευρισμένος! Έρχεται η Ελένη)
ΕΛΕΝΗ: Αδελφέ μου, είσαι σοφός άνθρωπος! Σου ζητώ συγγνώμη, που σε έφερα σε δύσκολη θέση!
ΚΑΡΑΓΚΙΟΖΗΣ: Αδελφή μου, είμαι πατέρας σου και αδελφός! Έκανα ό,τι θα έκανε ο όποιος Έλλην αδελφός! Θα τον κυνηγήσω, αν το ξανακάνει άλλη φορά!
ΕΛΕΝΗ: Μην στενοχωριέσαι, αδελφέ μου! Δεν θα ξανασυμβεί με κανέναν! Όποιος με θέλει, να έλθει να με ζητήσει από τον αδελφό μου! Εσένα!
ΚΑΡΑΓΚΙΟΖΗΣ: Τέλος καλό, όλα καλά, Ελένη! (Σιγομουρμουρίζει, επιστρέφοντας στο σπίτι του) Με τον Καραγκιόζη μην τα βάζεις, Σταύρακα, Καρνάβαλε από τον Πειραιά! Έχει και αλλού αρσενικά! Αμέ! Με εξυπνάδα, με παρά!

Τέλος

ΓΝΩΜΗ

Ο Καραγκιόζης εξελίσσεται.

Εξελίσσεται ως προς την αξιοποίηση της σκιάς των φιγούρων.

Εξελίσσεται επίσης ως προς την αξιοποίηση του θεατρικού λόγου.

Η δε μουσική ανέκαθεν λειτουργούσε επικουρικά στο παραδοσιακό λαϊκό Θέατρο Σκιών.

Ο υπερτονισμός του ρόλου της μουσικής (σε βάρος του λόγου και του μύθου) υποβιβάζει το θεατρικό λόγο του Καραγκιόζη σε δεύτερη μοίρα.

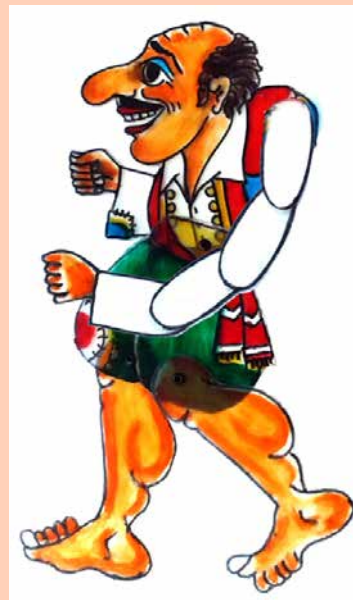
Διότι ακόμα και αν ήταν επιθεώρηση ο Καραγκιόζης, που δεν είναι, θα έπρεπε και πάλι ο λόγος να υπερτερεί του μέλους.

Διότι ο Καραγκιόζης δεν είναι όπερα, ούτε καν λαϊκή όπερα, κατά την ταπεινή μας γνώμη.

Είναι θέατρο με λόγο και μύθο ο Καραγκιόζης και απαιτεί υποκριτική.

Μετατρέπόμενος λοιπόν ο Καραγκιόζης σε ένα είδος μουσικού θεάματος, αναγκάζεται να δεχτεί κριτικές της μορφής ότι π.χ. ο καραγκιοζοπαίχτης επιμένει πιο πολύ στο ήθος και το ύφος, με το τραγούδι και τη μουσική της παράστασης να είναι αυτά που τελικά αποδίδουν πιο καλά «το βίωμα του καημού για το μαρτύριο».

Θωμάς Αθ. Αγραφιώτης
(Πατραϊκός ή Πατρίκιος)

**Οι αναγνώστες μας
ΓΡΑΦΟΥΝ**

**Στείλτε μας
τα κείμενά σας,
τις ζωγραφιές σας,
τις σκέψεις σας,
ΜΕΧΡΙ
ΤΙΣ 20
ΚΑΘΕ ΜΗΝΑ.**

Δύο νέα (ένα καλό και ένα κακό) από τον τούρκικο Καραγκιόζη

1. Το κακό:

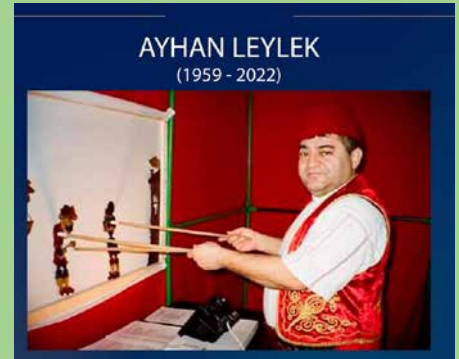
Üyemiz ve camiamızın değerli isimlerinden Ayhan Leylek vefat etmiştir.

Kendisine Allah'tan rahmet;

ailesine, sevenlerine ve camiamıza sabırlar ve başsağlığı dileriz. Mekânı cennet olsun.

Απεβίωσε ο καραγκιοζοπαίχτης Ayhan Leylek, ένα από τα πιο πολύτιμα ονόματα των μελών της κοινότητάς μας.

Ας τον λυπηθεί ο Αλλάχ, ευχόμαστε υπομονή και συλλυπητήρια στην οικογένειά του, τους αγαπημένους του και την κοινότητά μας. Ας αναπαυθεί εν ειρήνη...

2. Το καλό:

Ortaokul fen bilimleri 5. Sınıf ders kitabı. UNESCO Yaşayan insan hazinesi Karagöz ustamız, Hayali Safderi Metin Özlen.

Απόσπασμα από σχολικό βιβλίο των Φυσικών Επιστημών του Γυμνασίου της 5ης τάξης. Ο ζωντανός ανθρωπίνος θησαυρός της Ουνέσκο, ο δάσκα-

λος του Karagöz, Hayali Safderi Metin Özlen.

Μανωλάκης ο Βομβιστής

Όταν

$$\begin{aligned} A + A &= 30 \\ B + B &= 20 \\ C + C &= 8 \end{aligned}$$

Τότε

$$A + B \times C = ?$$

ΠΟΣΟ?

KOYİZ

Ο Καραγκιόζης στις Γειτονιές της Πάτρας

Καρναβάλι «Θηλέων» 2021 και κατ'
οίκον αντί για τις γειτονιές της
Πάτρας...

Πατραϊκός

Μια
ευκάριστη
έκπληξη:

«Ο Καραγκιόζης μας»
(Ντοκιμαντέρ)

<https://youtu.be/0H53ZdNijM>

Συννοθέσις:
Παναγιώτης Φαφούτης.

Διόδοση: Φωτογραφίες:
Χρήστος Ουρέντιος.

Μανωλάκης ο Βομβιστής

ΛΕΣ ΚΑΙ ΗΤΑΝ ΧΘΕΣ:

ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΟ 23ου ΤΕΥΧΟΥΣ

(Μάρτιος 2021)

Τέσσερις
εικόνες
μιλάνε όσο
4.000
λέξεις...

ΤΑ ΗΡΩΙΚΑ ΕΡΓΑ ΣΤΟ ΔΡΑΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΘΕΑΤΡΟΥ ΣΚΙΩΝ

Το άρθρο αποτελεί αναθεωρημένη απόδοση διάλεξης που δόθηκε κατά τον εορτασμό
της Παγκόσμιας Ημέρας Θεάτρου Σκιών στα Καθίσματα Ηλίας στις 21 Μαρτίου 2014.
Αποτελείσε δε πρόλογο στην παράσταση Ο Κολοκοτρώνης στα Δερβενάκια
του καραγκιοζοπαίχτη των Καθίστων Γιάννη Πρωτοπαύλου.

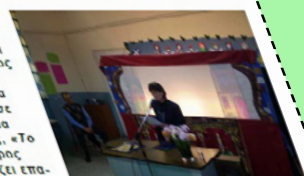

Ιωάννα Παπαγιωργίου
Επίκουρη Καθηγήτρια
Τμήμα Θεατρικών Σπουδών
Πανεπιστήμιο Πατρών

Το θέατρο Σκιών με
πρωταγωνιστή τον
αχόρταγο και καμπούρη Καρα-
γκιόζη υπήρξε μια από τις πλέον
διαδεδομένες μορφές διασκέδα-
σης των λαϊκών στρωμάτων της
χώρας μας από τη στιγμή του
εξελληνισμού του στη δεκαετία
του 1890 μέχρι και την πρώτη
μεταπολεμική περίοδο. Γέννη-
μα θρύλου φτωχογεννημένων των
μεταπολεμικών, το θέαμα του
Καραγκιόζη απαντούσε τα ήθη

και των απλών ανθρώπων κατά το πέρασμα της Ελλάδας από την αγροτική στην αστική κοινωνία, τα ήθη
προς τη φάση της αστικοποίησης του πληθυσμού και της προσπάθειας για εκβιομηχάνι-
ση, καθώς και για διαμόρφωση ενός κράτους δικτικού μοντέλου.

Η ανάπτυξη του υπήρξε τόσο ραγδαία όσο και η αύξηση της δημοτικότητάς του.
Υπολογίζεται ότι ο Καραγκιόζης, στο διάστημα των τριών πρώτων δεκαετιών του 20ού
αιώνα και ώπου να αντικατασταθεί στις προτιμήσεις του κοινού από τον κινηματο-
γράφο, υπήρξε το πλέον δημοφιλές θέαμα. Στην αρχή συναγωνιζόταν επάξια την επι-
θεώρηση, η οποία μέχρι το 1920 συγκέντρωνε όλες τις τάξεις του αθηναϊκού κοινού,
και στη συνέχεια πήρε τα ήθη στον χώρο των θεαμάτων. Ο πρόεδρος του Σωματίου
των καραγκιοζοπαίχτων Θόδωρος Μπότσης ήθελε δωροδότησεις ισχυρίζεται ότι, εν μέσω
γερμανικής κατοχής, το 1942, επισκέφθηκε τον γυμναστή (παραφάνος του γυμναστή 'πτι
της Ερμούδας) να διεκδικήσει τη συνταξιοδότηση όλων των μελών του Σωματίου και
όχι μόνο των δέκα που, σύμφωνα με απόφαση του υπουργικού εγγράφου Α. Δημητρί-
ου (3 Σεπτεμβρίου 1930), είχαν αυτό το προ-
νόμιο μέχρι τότε. Ο γυμναστής του αντίθετος ότι
το θέαμα αυτό, με την απασχόληση ότι η φορολόγησή
του δεν επέτρεπε μεγάλα έσοδα, ήταν οργισμένος
ο Μπότσης, έλαβε μπροστά στον γυμναστή μια
βαλίτσα με 73.000 δραχμές από την εφορία
εισιτήρια. Τόσα είχε κόψει σε ένα καλοκαίρι σε
θέατρο Χρυσόστομης στο Πασαλιμάνι σε μια
ιδιαιτέρως χαλεπή περίοδο (Ι. Τ. Παμπούκης, «Το
ντοκιμαντέρ θέατρο σκιών», το Ελπίδα
κόσμος, 6/3/1999). Η μαρτυρία αυτή χάρζει επα-

Ο ΚΑΡΑΓΚΙΟΖΗΣ

Μηνιαία ανεξάρτητη-αδέσμευτη ηλεκτρονική έκδοση
σε θέματα Θεάτρου Σκιών, σάτιρας και ευρύτερης ενημέρωσης
Περίοδος Α' Τεύχος 23 Μάρτιος 2021

8 Μάρτιο
Η Μέρα
της
γυναίκας

200
1821-2021

200 YEARS
AFTER THE
REVOLUTION
1821-2021

ΔΙΑΚΕΚΙΑ ΧΡΟΝΙΑ
ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ
ΤΟΥ 1821

ΔΙΑΚΕΚΙΑ ΧΡΟΝΙΑ ΗΡΩΙΚΑ ΕΡΓΑ ΣΤΟ ΘΕΑΤΡΟ ΣΚΙΩΝ
Του Θωμά Αθ. Αγαριώτση

8) Η μεγάλη ήττα

Σύμφωνα με τον Τζώλιο Κάιμ, τα πρώτα έργα του
«Κατασάντη» και του «Αθανάσιου Διάκου» αποτίθενται
μεταγενέστερα, επίσης κυρίως μίση από τις οποίες πλε-
σθώς το ηρωικό δράμα του Καραγκιόζη, όπως
ακριβώς δηλαδή είχε ήδη συμβεί αρχικά με τα έργα του
«Χριστιανού» και του «Κατεπιν Γκι».

Το έργο του «Κατασάντη» έχει τις ρίζες του στο
Ηπειρώτικο θέατρο Σκιών και μελανόι κυκλοφορούσε και
σε γραπτά φυλλάδια, η γνήσια μορφή του είναι αυτή που
είχε αποτυπωθεί, όπως με σιγά, από την προπο-
νή παράδοση, ως μια παράδοση αμείλικτη με το θεα-
τικό λόγο, που είναι και το κύριο όπλο της.

Σύμφωνα με την υπόθεση του έργου «Ο Κατασάντης», ο
Αλφ Πασάς βασανίζει μέχρι θανάτου τον Καραγκιόζη, που δεν
δέχεται με τίποτα να αλλάξει την
πίστη του. Κατά τον Κάιμ, «ο πρω-
τος βασανιστής. Το μυστήριο διακεί όλη τη νύχτα και τέλος εκτελείται
από τους όρμους παγκόσμιους». Τότε, ένας Άγγλος καταρρίπτει προς
τον ήρωά μας, τον απεικονίζοντας και παίρνει την ψυχή του φίλου αιώνα.

Το έργο του «Αθανάσιου Διάκου», στην εποχή του Τζώλιο Κάιμ,
ήταν ήδη ένα έργο αποκαταστασιακό από την προπο-
νή παράδοση των Ελλήνων καραγκιοζοπαίχτων, τα οποία εντυπωσια-
σμένοι τους βεβαίως με το πλῆθος των φημών του, την πλούσια
δράση και τις εντυπωσιακές μάχες του.

Σύμφωνα με την υπόθεση του έργου «Αθανάσιος Διάκος», κατ'
την Μελλισσάκη από ευγενικότατη, μεσολαβεί για να του σώσει τη
ζωή. Ο Ομήρ Βρυώνης συγκρατείται να του παραχωρήσει τη χώρα
στην προπόθεση ότι ο Διάκος θα απαρνηθεί τη διοίκηση του Χο-
ραίου και θα ασπαστεί το νόμο του Μωάμεθ. Ο Διάκος αρνείται με αγα-

Πάτρα: **ΚΑΚΑ ΝΕΑ**

Πάτρα: Θλίψη
για τον θάνατο
του καλλιτέχνη
Μάκη
Μουρελάτου
(1947-2022)

Ο θάνατος του λαϊκού καλλιτέχνη **Γεράσιμου (Μάκη) Μουρελάτου** από την Άνω Πόλη (την Παρασκευή 4 Φεβρουαρίου) προκάλεσε θλίψη στην πατραϊκή κοινωνία.

Η κηδεία του έγινε το Σάββατο 5 Φεβρουαρίου στις τρεις το μεσημέρι στον Ιερό Ναό Παναγίας Αλεξιοτίσης Πατρών.

Ο εκλιπών είχε γεννηθεί στην **Πάτρα το 1947** και είχε εκλεγεί **διαμερισματικός σύμβουλος** με τη «**Λαϊκή Συσπείρωση**» στο Κεντρικό Διαμέρισμα.

Εκτός από τη δράση του στην Τοπική Αυτοδιοίκηση, ασχολούταν επίσης με το **κουκλοθέατρο** και την **κατασκευή κούκλας**, τη **γλυπτική**, τη **ζωγραφική** κ.ά..

Πολύ σημαντική ήταν και η ενασχόλησή του με τον **Καραγκιόζη** και ιδίως με την **κατασκευή φιγούρας και σκηνικών Θεάτρου Σκιών** με μια ξεχωριστή τεχνοτροπία, η οποία τον καθιστούσε για την εποχή του ως τον κορυφαίο της Πάτρας σε αυτόν τον τομέα.

Μάλιστα, για του λόγου το αληθές, είχε πραγματοποιήσει και αρκετές **σχετικές εκθέσεις** με πολύ μεγάλη επιτυχία.

Με την αγαπημένη του σύζυγο, Αγγελική, είχε αποκτήσει δύο παιδιά, τον Παναγιώτη και την Μαρία, ενώ ευτύχησε να γνωρίσει και τρία εγγόνια.

Συμμετείχε σε εργαστήρια κατασκευής κούκλας και φιγούρας Καραγκιόζη για παιδιά, ενώ σημαντική ήταν και η καλλιτεχνική του συνεισφορά σε καρναβαλικές εκθέσεις.

Αυτά αναφέρονται, μεταξύ των άλλων, στο συλλυπητήριο μήνυμα που εξέδωσε η Κοινοφελής Επιχείρηση του Δήμου Πατρέων «Πατρινό Καρναβάλι».

Να σημειωθεί, ωστόσο, ότι ο εκλιπών είχε προσφέρει τις υπηρεσίες του και στον **Πολιτιστικό Οργανισμό Δήμου Πατρέων** κυρίως κατά την περίοδο 2014-2018.

Τέλος, ο **Δήμαρχος Πατρέων, Κώστας Πελετίδης**, πληροφορούμενος το θάνατο του Γεράσιμου (Μάκη) Μουρελάτου, δήλωσε:

«Έφυγε από τη ζωή ένας έντιμος άνθρωπος. Ένας σεμνός αγωνιστής. Ένας φίλος και σύντροφος, που για χρόνια δώσαμε μαζί μάχες και αγώνες. Τον αποχαιρετώ με βαθιά θλίψη, και εκφράζω τα θερμά μου συλλυπητήρια στην οικογένειά του και τους οικείους του».

«**Ο Καραγκιόζης Αλογόκριτος**» εκφράζει, με τη σειρά του, τα θερμά του συλλυπητήρια στην οικογένεια του Μάκη Μουρελάτου.

Αιώνια του η μνήμη!

ΕΚΑΤΟ ΧΡΟΝΙΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΡΟΣΦΥΓΙΑ ΤΟΥ 1922

του Θωμά Αθ. Αγραφιώτη

2) «Ο κινηματογράφος την εποχή της μικρασιατικής εκστρατείας»

Η εφεύρεση της φωτογραφίας, κατά τη διάρκεια του 19ου αιώνα, ήταν που οδήγησε νομοτελειακά στην εφεύρεση του κινηματογράφου στα τέλη του ίδιου αιώνα (επισήμως από τους Γάλλους **αδερφούς**

Οι αδερφοί Λυμιέρ (φωτογραφία από τη ΒΙΚΙΠΑΙΔΕΙΑ)

Λυμιέρ στις 28 Δεκεμβρίου του 1895).

Ο κινηματογράφος ξεκίνησε, αρχικώς, σαν μια τεχνική για την τέλεια αναπαράσταση της κίνησης (σε αντίθεση με τα «κόμικς», τα οποία γεννήθηκαν σχεδόν ταυτόχρονα με τον κινηματογράφο και αναπαριστούν ατελώς την κίνηση).

Πολύ σύντομα, ο κινηματογράφος από τεχνική προάχθηκε σε τέχνη με τις πρώτες κινηματογραφικές ταινίες του Ζωρζ

Μελιές.

Και κάπως έτσι, ο κινηματογράφος διαμόρφωσε τις δύο βασικές του θεματικές: α) Τα ντοκιμαντέρ και β) Τις ταινίες μυθοπλασίας.

Οι δύο ανωτέρω θεματικές αφορούν φυσικά και τον ελληνικό κινηματογράφο, αφενός με τα λεγόμενα «Επίκαιρα» (που παίζονταν στους κινηματογράφους, όπως περίπου γίνεται σήμερα με τις ειδήσεις).

Και αφετέρου με τις καλλιτεχνικές ταινίες μυθοπλασίας, οι οποίες, όπως φαίνεται και από το όνομά τους, βασίζονται στη δύναμη του μύθου.

Η πρώτη (μεγάλου μήκους) ταινία μυθοπλασίας του ελληνικού κινηματογράφου ήταν «**Η Γκόλφω**», που ήταν βασισμένη στο ομώνυμο βουκολικό ειδύλλιο του **Σπύρου Περεσιάδη**.

Πρόκειται δηλαδή για ένα έντεχνο έργο (και όχι παραδοσιακό, όπως πολλοί εσφαλμένως νομίζουν), μια πολύ μεγάλη θεατρική επιτυχία, η οποία είχε μεταφερθεί

Ο Ζωρζ Μελιές (φωτογραφία από τη ΒΙΚΙΠΑΙΔΕΙΑ)

και στο πανί του νεοελληνικού Θεάτρου Σκιών.

Γυρίστηκε για πρώτη φορά στα 1914 από έναν καινοτόμο Σμυρναίο επιχειρηματία, τον Κωνσταντίνο Μπαχατώρη, ο οποίος επένδυσε πολλά χρήματα για την εποχή εκείνη και για ένα καλλιτεχνικό είδος, το οποίο ως τότε δεν είχε σημαντική πορεία στην Ελλάδα.

Στην Ευρώπη βεβαίως και κυρίως στις Η.Π.Α., ο κινηματογράφος εκείνη την εποχή έδινε τα πρώτα του μεγάλα αριστουργήματα με τον αμερικάνο Ντέιβιντ Γκρίφιθ να γυρίζει το 1915 την αρκετά ρατσιστική «Γέννηση ενός έθνους» και ένα χρόνο αργότερα (σαν κινηματογραφική ανταπάντηση) την αντιρατσιστική «Μισαλλοδοξία».

Την ίδια εποχή, είχε αρχίσει να ανατέλλει και η δόξα του πιο μεγάλου κινηματογραφικού αστέρα της εποχής, του Τσάρλυ Τσάπλιν.

Και λίγα χρόνια αργότερα, με το τέλος του Πρώτου Παγκοσμίου Πολέμου και με τη Δημοκρατία της Βαϊμάρης, εμφανίζεται δειλά-σιγά ο εξπρεσιονιστικός γερμανικός κινηματογράφος, με τις ταινίες του οποίου κυοφορήθηκε συμβολικά και καλλιτεχνικά ο επερχόμενος ναζισμός.

Είναι προφανές πια ο ρόλος της νέας ακόμη εφεύρεσης του κινηματογράφου στο να μην αναπαριστά απλώς και μόνο την κίνηση (ως απλή τεχνική), αλλά και στο να περνάει καλλιτεχνικά και στο επίπεδο της μυθοπλασίας με θέματα βγαλμένα μέσα από τις τότε εθνικές θεματικές (κατά τη διάρκεια μάλιστα του Πρώτου Παγκοσμίου Πολέμου, όταν οι αυτοκρατορίες κατέρρεαν οριστικά υπέρ των εθνικών κρατών).

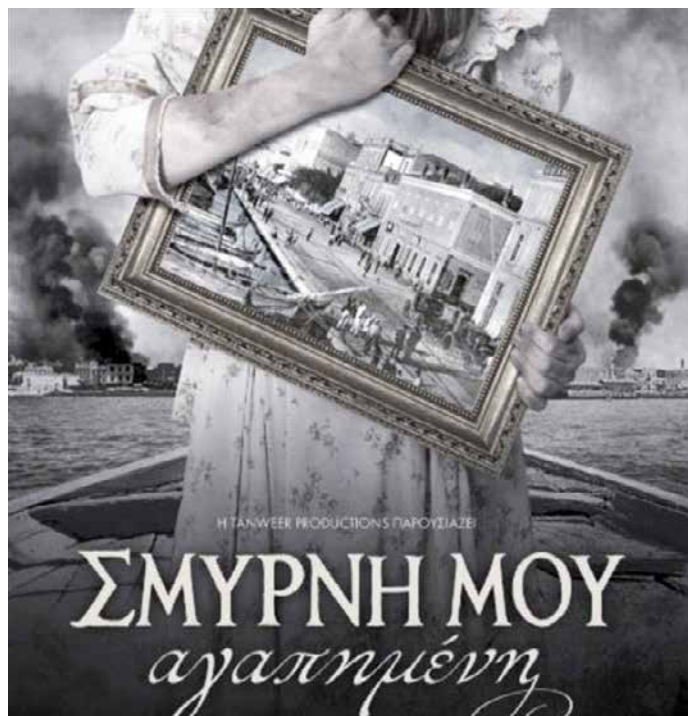
Κάπως έτσι, την ίδια εποχή, ο Σμυρναίος Μπαχατώρης επενδύει σε μια κινηματογραφική ταινία στην Αθήνα με ένα αμιγώς ελληνικό, αλλά και ελλαδικό, θέμα από την τότε ελληνική επαρχία.

Ήταν, εξάλλου, μια εποχή, κατά την οποία η Σμύρνη επιζητούσε την ένωσή της με την «πατρίδα», η οποία «πατρίδα» όμως είχε τελικά άλλες επιλογές (με την κατάρρευση της Ελλάδας των δύο ηπείρων και των πέντε θαλασσών) και επιδίωκε περισσότερο μια «μικρή πλην έντιμη Ελλάδα»

μέσα από την «Καθημερινή» επίκληση για «Οίκαδε».

Αν και η κινηματογραφική απόπειρα του Μπαχατώρη κατάρρευσε εμπορικά, έμεινε τελικά στην ιστορία του ελληνικού κινηματογράφου αφενός ως η πρώτη μεγάλου μήκους ελληνική ταινία και αφετέρου ως η ταινία που με τον τρόπο της επέβαλε μια νέα θεματική (ταινίες «φουστανέλας»), η οποία θεματική θα κυριαρχήσει στον ελληνικό κινηματογράφο (εμπορικά τουλάχιστον) μέχρι και τα τέλη της δεκαετίας του 1950. Αλλά αυτό είναι μια άλλη (μεγάλη) ιστορία.

Επιστρέφοντας στην πρόσφατη επιτυχία της ταινίας **«Σμύρνη μου αγαπημένη»**,

μας έκανε πραγματικά εντύπωση (πράγμα για το οποίο οφείλουμε να δώσουμε τα εύσημα στο σκηνοθέτη της ταινίας, Γρηγόρη Καραντινάκη) η αξιοποίηση στη σκηνοθεσία του έργου τόσο των ταινιών μυθοπλασίας εκείνης της εποχής, όσο και των λεγόμενων «Επίκαιρων».

Πιο συγκεκριμένα, έξω από έναν κινηματογράφο στην προκουαία της Σμύρνης κατά τη διάρκεια της ταινίας (σύμφωνα μάλιστα με αναφορές του σκηνοθέτη σε συνέντευξή του, «η Σμύρνη είχε γύρω

στους 5 με 6 κινηματογράφους εκείνη την εποχή, η Αθήνα είχε έναν», βλ. <https://flix.gr/articles/grigoris-karantinakis-interview-smyrna.html>), βλέπουμε δύο ρεκλάμες ξένων βωβών κινηματογραφικών ταινιών:

Α) Η πρώτη ρεκλάμα, έξω από το «**CINE PARIS**» της Σμύρνης και κάπως δυσδιάκριτη (στο πρώτο μισό της ταινίας και στις εποχές μιας σχετικής ανεμελιάς και αισιοδοξίας του 1916-17), ανήκει σε μια ταινία του Τσάρλι Τσάπλιν και πιο συγκεκριμένα στη μικρού μήκους κωμωδία του Σαρλό, παραγωγής 1916, με τον τίτλο: «The Floorwalker».

Β) Η δεύτερη ρεκλάμα ανήκει στο γερμανικό αριστούργημα του Φρίντριχ Βίλχελμ Μούρνauer «**Nosferatu: Eine Symphonie des Grauens**», παραγωγής 1922, που δείχνεται έξω από το «**CINE PARIS**» της Σμύρνης στα τέλη του Αυγούστου του 1922 και λίγο πριν από την πυρπόλησή της. Ακόμα και αν η ρεκλάμα δείχνεται ποιητική αδεία, αξιοποιείται με τρόπο συμβολικό και προοικονομεί αλληγορικά την καταστροφή της Σμύρνης.

Και αυτό διότι, όπως προαναφέραμε εξάλλου, τέτοιες ταινίες γερμανικού εξπρεσιονισμού (όπως π.χ. «**Το εργαστήριο του Δόκτορα Καλιγκάρι**», «**Ο θλιμμένος θάνατος**» και κυρίως η ταινία «**Νοσφεράτου**: Μια συμφωνία τρόμου») ήταν έργα, που συμβόλιζαν την επερχόμενη ναζιστική λαίλαπα της γερμανικής (και όχι μόνο) κοινωνίας.

Εκτός όμως από την αξιοποίηση των ταινιών μυθοπλασίας εκείνης της εποχής, στην ταινία «**Σμύρνη μου αγαπημένη**» αξιοποιούνται και τα «Επίκαιρα».

Ο σκηνοθέτης, βεβαίως, δεν αξιοποιεί τα πραγματικά «Επίκαιρα», δηλαδή τις πραγματικές μικρού μήκους σχετικές κινηματογραφικές καταγραφές, που βλέπουμε και σε τηλεοπτικές σειρές ντοκιμαντέρ, όπως π.χ. «**Το Πανόραμα του Αιώνα**» της ΕΡΤ.

Ο σκηνοθέτης, αντιθέτως, σε αρκετά σημεία του έργου (από τις εποχές της σχετικής ανεμελιάς και αισιοδοξίας του πρώτου μέρους μέχρι και τις τελικές σκηνές της καταστροφής) κινηματογραφεί τους κατοίκους της Σμύρνης με τρόπο που παραπέμπει στις (επιχρωματισμένες εκ των υστέρων) βωβές ταινίες εκείνης της εποχής, καθώς στην τότε Σμύρνη ήδη δρούσαν πολλοί επαγγελματίες και ερασιτέχνες κινηματογραφιστές.

Πρόκειται για εμπνευσμένες κινηματογραφήσεις ταινιών μέσα στην ταινία, είτε μιλάμε π.χ. για τον κάπως βλοσυρό έμπορο Ιορδάνη και για τον αστείο χαμάλη με τα σύκα στην αρχή του έργου, είτε μιλάμε για την οικογένεια Μπαλτατζή, η οποία κινηματογραφείται να παίζει την τυφλόμουγα στο Κορδελιό, είτε μιλάμε για τη μάχη του Σαγγάριου, είτε μιλάμε για τα ανθρωποκυνηγητά από τους Τσέτες στο τέλος του έργου.

Η συμβολική παραπομπή σε σχετικές κινη-

ματογραφήσεις δεν είναι πάντως καθόλου τυχαία. Όταν π.χ. ο αμερικάνος υποπρόξενος Dawson ζητάει να παρουσιαστούν οι σφαγές της Σμύρνης ως ένα «γεγονός ήσσονος σημασίας» (εξαιτίας των συμφερόντων της χώρας του στην Τουρκία), έχει ξεχάσει έναν αδιάψευστο σύγχρονο τεχνολογικό μάρτυρα, ο οποίος παρουσίαζε την πυρκαγιά στην παραλία της Σμύρνης, με τρόπο που δεν μπορούσε να διαψευστεί ή έστω να αμφισβητηθεί.

Πρόκειται για το επίσημο «κινηματογραφικό αρχείο» του κράτους και του Υπουργείου Εξωτερικών (Υπηρεσία Ιστορικού Αρχείου) με τίτλους όπως:

1) «Πρόσφυγες στη Μικρά Ασία», 2) «Καταστροφή της Σμύρνης», 3) «Κατασκευασμένα επίκαιρα για τη Μικρασιατική Καταστροφή», 4) «Το προσφυγικό σύμφωνα με την

“Pathé Gazette”», 5) «Ο Κεμάλ και οι Τούρκοι στη Σμύρνη», 6) «Καταυλισμοί και συσσίτια προσφύγων», 7) «Κίνημα του 1922», 8) «Ταινία της “Gaumont Graphic” για το κίνημα του 1922», 9) «Πρόσφυγες στη Θράκη», 10) «Εκκένωση της Ανατολικής Θράκης», 11) «Ταινία της “Ajax Film Co” για τους πρόσφυγες», 12) «Μέριμνα για τους πρόσφυγες», 13) «Ο Γεώργιος Β΄ για

τους πρόσφυγες» (βλ. Κινηματογραφικό Αρχείο (επιμέλεια Φωτεινής Κωνσταντούλου), εκδόσεις Καστανιώτη, Αθήνα 2000, σελ. 101).

Στο επόμενο τεύχος: Οι πρωταγωνιστές της Μικρασιατικής Εκστρατείας

ΑΠΟΦΘΕΓΜΑΤΑ

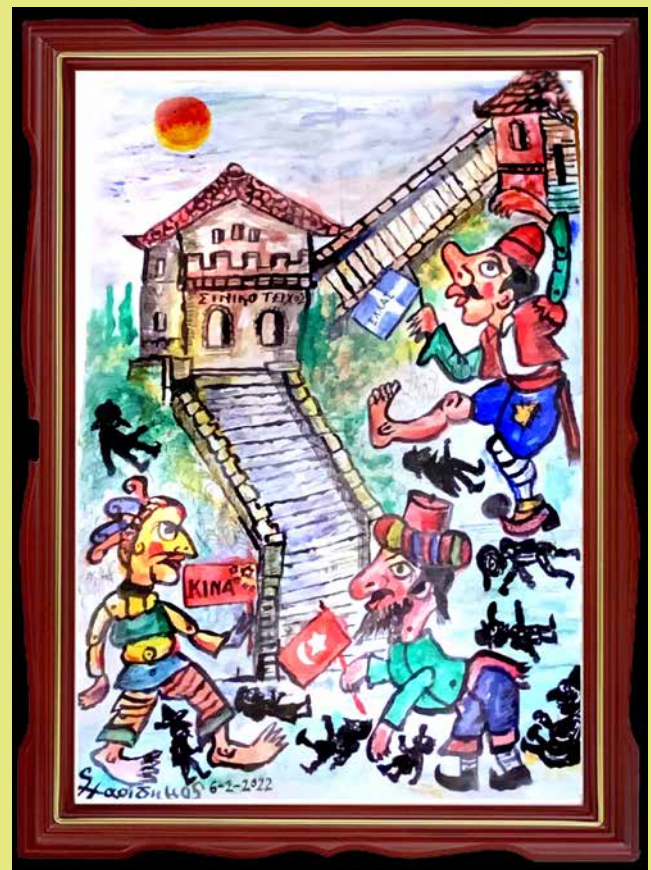
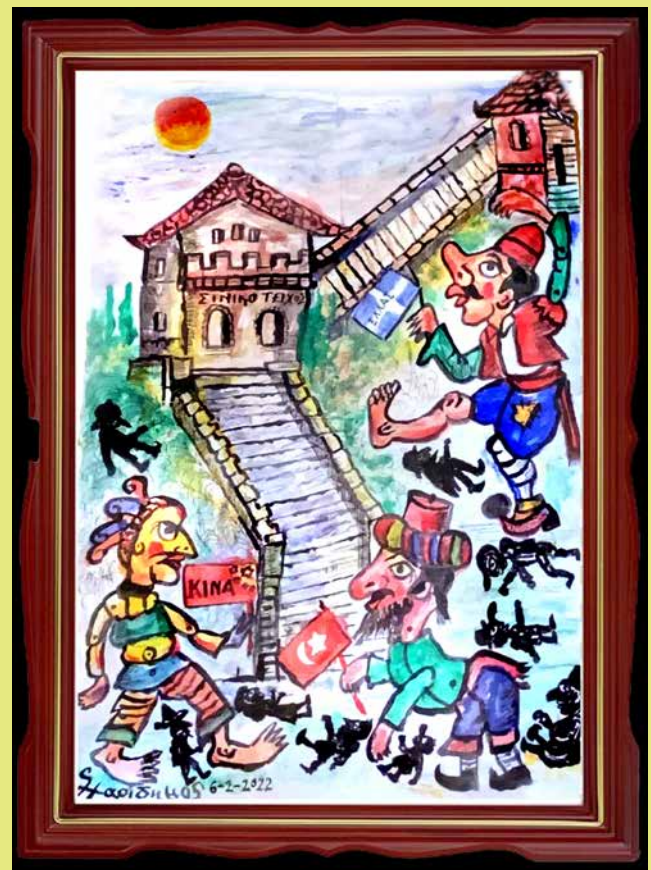
♦ Ο διανοούμενος λέει κάτι απλό με δύσκολο τρόπο. Ο καλλιτέχνης λέει κάτι δύσκολο με απλό τρόπο.

**Τσαρλς Μπουκόφσκι, 1920-1994,
Αμερικανός συγγραφέας**

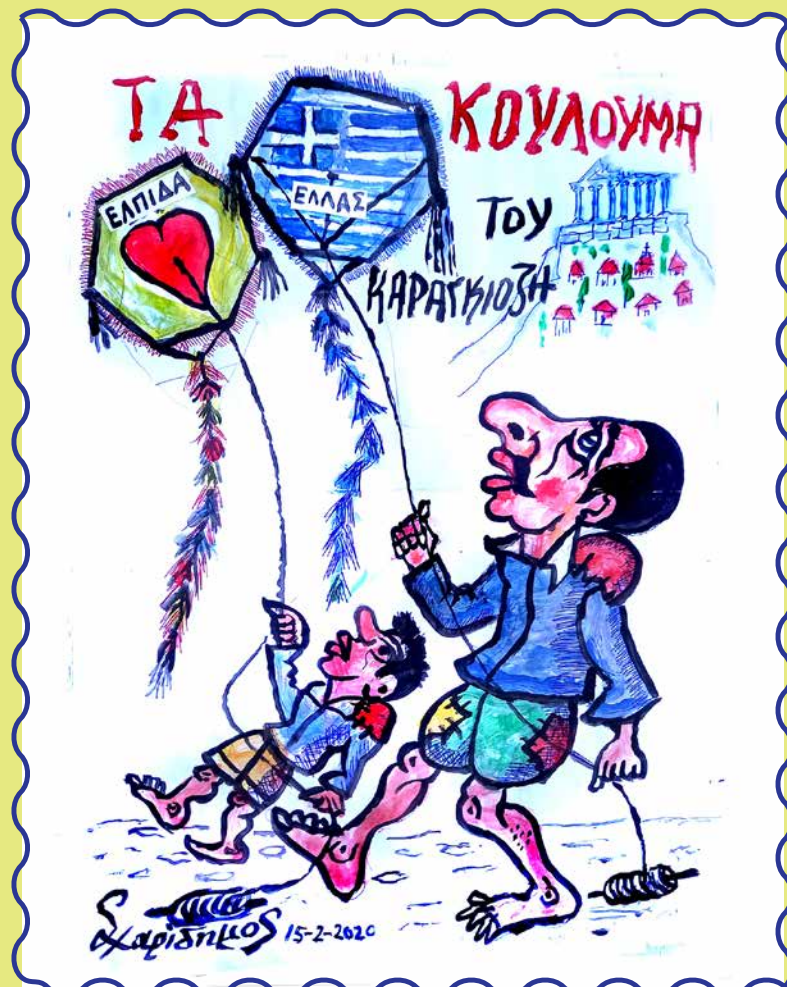
♦ Η τέχνη δεν είναι αυτό που βλέπεις, αλλά αυτό που κάνεις τους άλλους να δουν.
Edgar Degas, 1834-1917, Γάλλος ζωγράφος & γλύπτης

Μας στέλνει ο Σωτήρης Χαρίδημος 1.

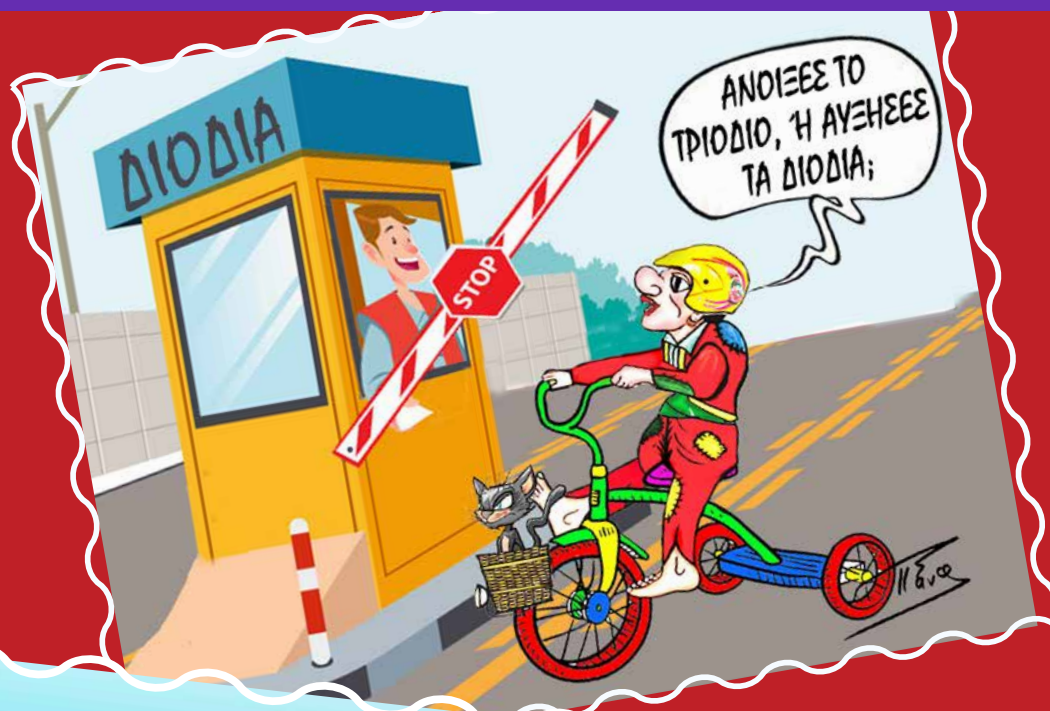
Μας στέλνει ο Σωτήρης Χαρίδημος 2.

ΤΟΥ ΠΑΝΟΥ ΤΑ ΜΕΡΑΚΙΑ!

ΓΕΛΟΙΟΓΡΑΦΙΕΣ ΤΟΥ
ΠΑΝΟΥ ΚΑΠΕΤΑΝΙΔΗ

ΤΟΥ ΠΑΝΟΥ ΤΑ ΜΕΡΑΚΙΑ 2

